

Alberto Fabra, pèrit oficial

De bon matí, mentre esmorza a sa casa, Alberto Fabra llegeix al diari una enquesta sobre intenció de vot al País Valencià que situa el PP molt per sota de la majoria absoluta. No és la primera que ho preveu, en van moltes, i deu ser per això que el cafè no li resulta més amarg que de costum.

Quan puja al cotxe oficial que el durà cap a València, el president no pot fullejar els papers que duu a la cartera i que pretenia revisar en aquell moment. La consellera d'Educació, María José Català, li truca al telèfon mòbil i li comunica que acaba d'afonar-se el terra d'un col·legi de Santa Pola. Hi ha nou xiquets ferits, que han estat traslladats a l'hospital, i cal reubicar-ne la resta. Les deficiències dels centres escolars valencians tornen a provocar un ensurt: uns dies abans ja ha caigut enderrocat el sostre del col·legi Lluís Vives de València i els bombers n'han precintat algunes aules.

Fabra no porta la finestreta abaixada, però en accedir al carrer dels Serrans, a 200 metres del Palau de la Generalitat, sent perfectament els crits dels manifestants congregats avui a la plaça de la Mare de Déu. Es tracta d'afectats per les retallades en l'aplicació de la llei de dependència, igual com uns altres dies han estat els farmacèutics, els interins o els familiars dels malalts mentals.

Per fi arriba al despatx, on s'assabenta que el jutge Castro –que instrueix a Palma el cas *Nóos*– ha requerit al govern valencià tots els pagaments que ha efectuat a la Ciutat de les Arts i de les Ciències. Es rumoreja que podria encausar ben aviat Francisco Camps i Rita Barberà per la seua participació en l'organització de successives edicions de la Valencia Summit, unes jornades d'interès discutible patrocinades per Iñaki Urdangarin. No serien els únics imputats que seuen a les Corts: Fabra hi conviu amb nou.

De vesprada, minuts després de rebre un cònsol en audiència, al cap del Consell li notifiquen que el Tribunal Superior de Justícia valencià ha anul·lat l'expedient de regulació d'ocupació de Vaersa (Valenciana d'Aprofitaments Energètics de Residus, SA), empresa pública de la

És el president de la Generalitat Valenciana, però Alberto Fabra exerceix com a pèrit oficial: avalua els danys dels vuit anys de govern de Francisco Camps i prova d'ajustar els pressupostos al màxim possible. Ja ha consumit, així, la meitat de la legislatura.

Generalitat que ha acomiadat 278 treballadors, els quals, segons la sentència, hauran de ser readmesos. Una pessima notícia, perquè un altre ERO, el de Ràdio Televisió Valenciana (RTVV), amb més d'un miler de contractes rescindits, també ha estat recorregut pels sindicats i podria seguir les mateixes passes.

Abans de retornar cap a casa, el president inaugura una botiga de roba esportiva al barri de Campanar. També hi acudeix l'alcalde de la ciutat, Rita Barberà, amb qui manté un distanciament notable. Amb tot, ningú dels dos no té gaires oportunitats de tallar cintes, i aquesta n'és una: per això no dubten a posar cofois davant les càmeres, jugant a ping-pong. Fabra agraeix públicament a Decathlon l'obertura d'aquest nou centre que alleugerirà, de manera imperceptible, una taxa de desocupats que voreja el fatídic 30%.

De nit, després de sopar amb la família a Castelló de la Plana, Fabra descansa al sofà alhora que fa zàping. No ha pogut observar la televisió al llarg del dia, però camí del 9, el canal que li fa reverència constant i que busca amb el dit polze a ritme accelerat, passa per La Sexta i

s'atura un instant: en efecte, emeten un altre reportatge sobre la desfeta econòmica actual, i el País Valencià torna a ser-ne el protagonista principal. És llavors que li ve al cap la frase estrella del seu discurs d'investidura –“aspire que únicament es parle en positiu de la Comunitat Valenciana”– i conclou que allò, en realitat, era una missió impossible.

Un president amb retard. Aquest 22 de maig es compleixen dos anys de les eleccions valencianes del 2011, les terceres que va guanyar Francisco Camps. Ho va fer sota la condició d'imputat, i al cap de dos mesos –un mes i escaig després de la investidura– va esdevenir acusat, formalment. La renúncia a la presidència encara va trigar cinc dies, però en arribar, la direcció estatal del PP no li va permetre de decidir-ne el substitut, sinó que van nomenar-lo a distància: Alberto Fabra, alcalde de Castelló des del 2005, era l'elegit. La secretària general, María Dolores de Cospedal, tenia clar que el dimissionari ja els havia generat bastants maldecaps. De cap manera no podia ser ell qui tutelara el futur.

Els maldecaps interns que Camps va causar al PP són poca cosa al costat dels que pateix Fabra cada dia que prova de governar els valencians. La gestió de Camps és la migranya de Fabra, superat per unes circumstàncies tan adverses que no sap com sortir-se'n.

I per si no n'hi havia prou, Fabra no disposa del comodí que Camps es treia de la mànega. L'actual executiu espanyol continua sense satisfer les demandes històriques dels populars valencians, però el jòquer Zapatero ara resulta ser un rei de bastons, Mariano Rajoy, que futeja els interessos sense contemplació.

Comptat i debatut, el dia a dia de Fabra evoca el nom de la botiga esportiva que va inaugurar: un decatlló, la prova multidisciplinària que només superen els molt entrenats. Els moments agradables són escassos; de projectes il·lusionants que encomanen la ciutadania, encara n'hi ha menys, i de capacitat de sorpresa, ja no li'n queda. El seu pas per la presidència de la Generalitat Valenciana inclou tots els disgustos que comporta el càrrec, agreujats pel context de crisi econòmica, i cap de les alegries que hi van associades. D'alegries, Fabra no en té.

Les enquestes multipliquen el seu desànim. La majoria de les que es publiquen

indiquen que el PP perdria dos de cada cinc vots dels que va recollir Camps el 2011. Molts anirien a parar a l'abstenció, i només uns quants, als partits que integren l'actual oposició a les Corts: PSPV-PSOE, Compromís i Esquerra Unida del País Valencià (EUPV).

Òbviament, el PPCV confia de recuperar els desencantats que avui s'abstindrien, però ni així, no en tindria prou: una part significativa del seu electorat ha emigrat cap a una força emergent, UPyD, que és una pedra a la sabata. Qualsevol càlcul de governar a partir del 2015 implica que la suma dels seus escons i els d'UPyD supere la de les altres tres forces, les quals els conservadors s'han afanyat a batejar com a "tripartit", amb les reminiscències –catalanes i tràgiques– que la denominació arrossega. No debades, el segon tripartit català va intitular-se "govern d'entesa", defugint-ne la càrrega pejorativa.

El drama del PPCV és que UPyD ja ha fet saber –a través de canals qualificats– que al País Valencià urgeix "un canvi de govern", i que ells no pretenen ser l'entrebanc. Un canvi que no implica la seua entrada a l'executiu, possibilitat que descarten de cap a cap, sinó per un relleu a la Generalitat. Alhora, però, UPyD no vol ni sentir a parlar de Compromís, una coalició que homologuen a ERC i de la qual es troben molt lluny al Congrés dels Diputats. Els unionistes difícilment donarien suport a un govern integrat per socialistes, Compromís i EUPV, i és ací on rau, precisament, les esperances del PP a l'equador de la legislatura: aturar la sagnia de vots, recuperar-ne alguns amb el discurs de la por i blocar UPyD. Si l'any 2015 el partit de Rosa Díez s'abstinguera o es votara a si mateix i els altres tres grups no arribaren a la meitat dels escons, el PP podria governar en minoria amb el suport extern d'UPyD i, en qüestions concretes, del PSPV-PSOE.

I a més, la crisi. Aquest panorama tan gris és el més amable que se li presenta a Fabra. El seu partit ja ha dit adéu a la majoria absoluta, no la contempla ni com a opció remota, i els últims dos anys que en gaudirà tampoc no seran plàcids: la maniobrabilitat del Consell és molt reduïda, sotmès com està a les directrius de l'executiu estatal, que el vigila de prop.

El País Valencià és a la cua dels principals indicadors econòmics, començant

Rita Barberà no oculta les diferències que manté amb Fabra, i Alfonso Rus, president de la Diputació de València, manté un torcebraç amb Serafin Castella, el secretari general. A més d'aquest, la guàrdia de Fabra són el vice-president del Consell, José Ciscar –dret, a la fotografia de dalt–, i el portaveu parlamentari, l'àcid Jorge Bellver (darrere seu, amb ulleres). A sota, Francisco Camps, Sonia Castedo i Rafael Blasco, a mig camí de la política i els tribunals.

pel dèficit, que el 2012 va ser del 3,45%, més del doble que l'1,5% fixat pel govern espanyol. Per bé que l'any 2011 encara havia estat superior, el 5%, la dada valenciana multiplica per dos la mitjana autonòmica –l'1,73%– i és molt per sobre de la següent comunitat amb un dèficit més elevat, Múrcia, on l'any passat va situar-se en el 3,02%.

L'Enquesta de Població Activa (EPA) del març d'enguany també ha confirmat la capacitat del País Valencià per a destruir llocs de treball. El 29,19% de la població activa valenciana està desocupada, un percentatge tan sols millorat per cinc autonomies: Andalusia (36,87%), Extremadura (35,65), les illes Canàries

(34,27%), Castella - la Manxa (31,51%) i Múrcia (30,37%). El març hi havia 727.500 desocupats valencians, tot i que l'economia submergida és igualment destacable. La diferència entre els valencians que afirmen treballar (1.764.600) i els que estan afiliats a la Seguretat Social (1.544.273) és de 220.327 persones, si no fa la meitat de les 453.425 que hi ha al conjunt de l'estat.

El PP confiava arribar a les eleccions del 2015 amb una taxa de desocupats inferior al 20%, cosa que ja descarten per complet. Les previsions macroeconòmiques que Mariano Rajoy va exposar ara fa dues setmanes són molt més negatives, i en el cas valencià, per les

seues particularitats estructurals, aquest pessimisme no fa sinó agreujar-se.

La fractura social que provoca la xacra de l'atur allunya encara més el partit governant –que ja acumula 18 anys al capdavant de la Generalitat– d'algunes capes de la societat que fins ara li eren proclius, però el primer grup de l'oposició, massa relacionat amb la gestió de la crisi que va fer a l'àmbit estatal, no se'n beneficia gens. D'ací la crisi galopant del bipartidisme, que en el cas valencià esdevé especialment aguda: si el 2011 el PP i el PSPV-PSOE van reunir el 80% dels vots, avui amb prou feines n'aconseguirien el 60%. El mapa polític resultant serà tan divers com incert.

Fabra amb els presidents de CaixaBanc –Isidre Fainé– i Bankia –José Ignacio Goirigolzarri–, que han absorbit Banc de València i Bancaixa, respectivament.

Els empresaris valencians també han deixat de banda el seguidisme tradicional i no amaguen els seus retrets al PP. Els anys de bonança no van qüestionar el model imperant –basat en dos pilars poc qualificats, la construcció i el turisme– però ara exigeixen una eixida creativa a la crisi. Més inversió productiva i millors infraestructures, però sobretot un finançament que resolga els desequilibris vigents amb unes altres autonomies molt menys puixants.

La reclamació d'un finançament just és compartida per tots els grups de les Corts, pels sindicats i per l'únic ministre que té algun lligam amb el País Valencià: des del seu xalet de Xàbia, en una entrevista concedida a l'edició valenciana del diari *El Mundo*, José Manuel García-Margallo corroborava el proppassat 31 de març la conveniència que "les comunitats gestionen els seus impostos com els concerts forals", és a dir, que l'estat cedisca a les autonomies el 100% de l'IRPF. Per al titular d'Afers Estrangers, "l'administració central hauria de reservar-se els grans impostos del mercat interior –l'impost de societats i l'IVA– per tal de finançar els serveis que continua prestant l'estat, deixant la resta d'impostos a l'arbitri de cada autonomia".

El model de finançament caduca el 31 de desembre d'enguany i el gabinet de Rajoy analitza determinats estudis, entre els quals les balances fiscals, però no ha deixat anar cap compromís en aquest sentit. De moment, l'única expectativa de Fabra en el camp econòmic té a veure amb la renegociació del límit de dèficit, que l'estat s'avé a flexibilitzar en funció de la situació de cada autonomia.

Els criteris sobre els quals pivotarà aquest dèficit *ad hoc* encara són un enig-

ma, però en qualsevol cas Fabra respira alleujat. El 0,7% del dèficit previst per l'exercici en curs ja ha estat àmpliament superat, mentre autonomies com ara Extremadura es vanten que tancaran l'any còmodament per sota, amb un màxim del 0,3%.

En acabar el 2012, el deute del País Valencià –l'altra gran assignatura pendent de Fabra– ascendia a 29.437 milions d'euros, el més alt de l'estat després dels 50.948 milions de Catalunya. Amb relació al PIB, però, l'endeutament valencià és el líder indiscutible: el 29,3%, molt per sobre del 17,6% autonòmic i del que presentaven Castella - la Manxa –27,8%–, Catalunya –25,9%– i les illes Balears –21,9%–, les altres tres autonomies amb un deute en relació amb el PIB per damunt de la mitjana.

Tot plegat encara es complica més per la descomposició de l'entramat financer

autòcton. La pèssima gestió de les dues grans caixes valencianes –Bancaixa i la CAM– i del banc de referència –el Banc de València, d'origen privat però de què Bancaixa era l'accionista de capçalera– ha menat a la seua dissolució. En el cas de Bancaixa, dins de Bankia –que també ha absorbit Caja Madrid, pal de pallar d'aquesta unió–; en el de la CAM, dins del Banc Sabadell, ara Sabadell-CAM, alhora que el Banc de València ha estat adquirit per CaixaBanc.

Els consells d'administració i la presentació de resultats que abans se celebraven al centre de València i d'Alacant ara tenen lloc a la Diagonal de Barcelona i al Paseo de la Castellana de Madrid. L'obra social també se'n ressent, però allò que més incomoda l'empresariat valencià és la dificultat afegida que això implica –en temps especialment convulsos– per a accedir a línies de crèdit.

Josep Oliu, president del Banc Sabadell, en una visita a Alacant, on hi havia la seu de la CAM, adquirida per l'entitat del Vallès. La Caixa del Mediterrani era la quarta en volum de negoci de l'estat.